

Kuivenduskraavide tuvastamine lidariandmetest süvaõppega

H. Virro, A. Kmoch, W. Lidberg, M. Muru, W. T. Chan, D. M. Moges, E. Uuemaa

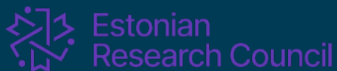
UNIVERSITY OF TARTU

Landscape Geoinformatics Lab

@Lgeoinformatics

Eesti kaugseirepäev 2024, 14.11.2024, Tartu
observatoorium

REPUBLIC OF ESTONIA
MINISTRY OF EDUCATION
AND RESEARCH

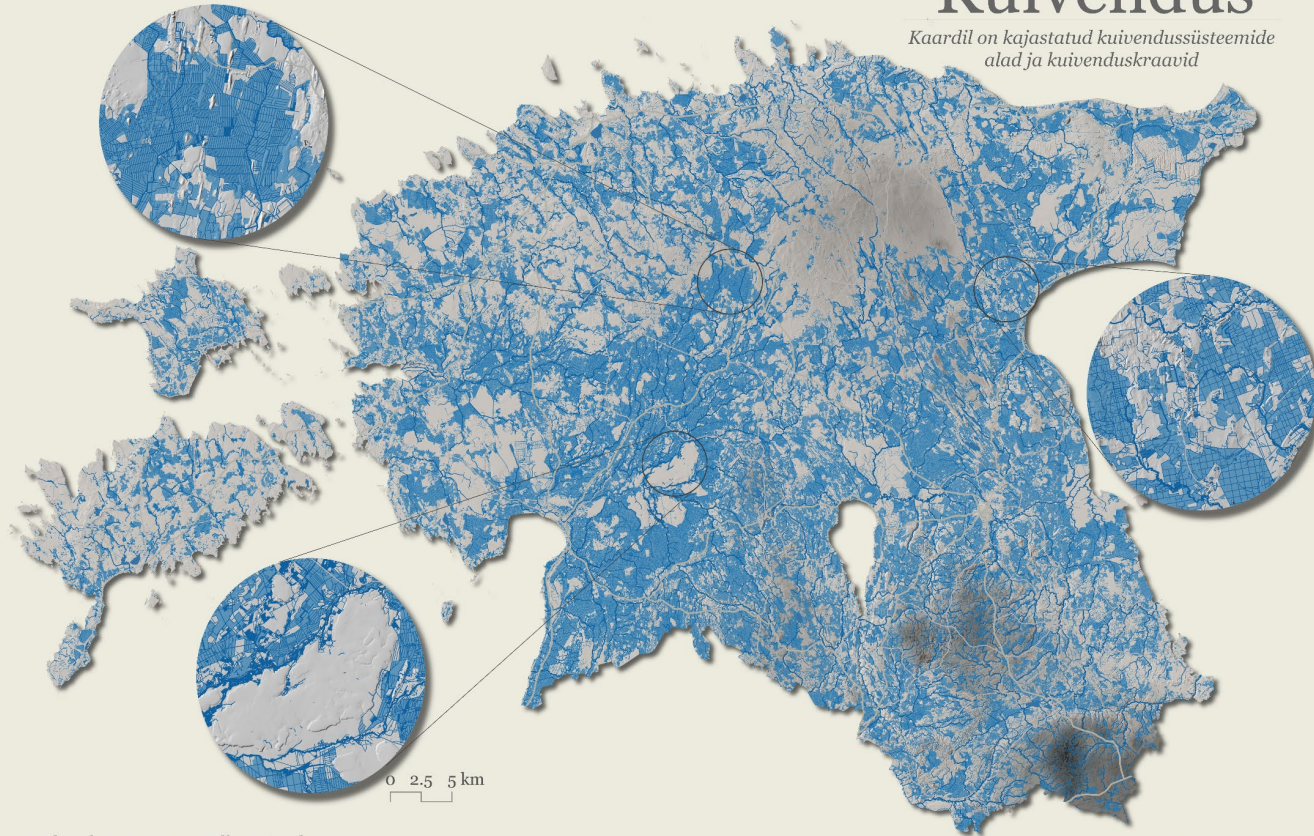
FutureScapes

European Research Council
Established by the European Commission

Kuivendus

*Kaardil on kajastatud kuivendussüsteemide
alad ja kuivenduskraavid*

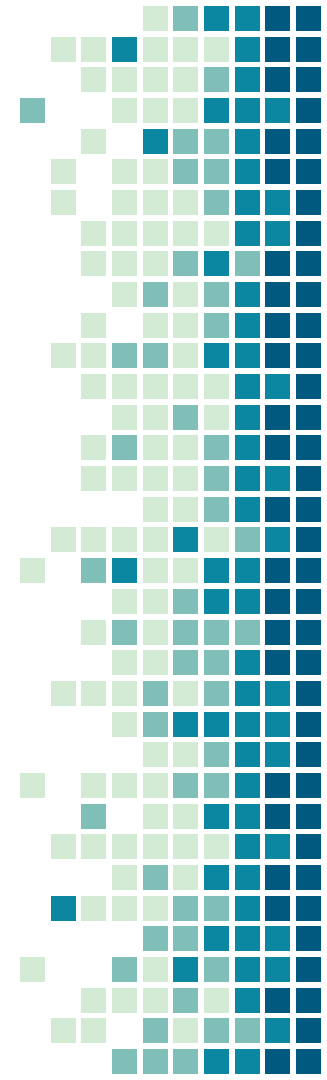

Andmed: Maa-amet, Põllumajandusamet
Autor: Evelyn Uuemaa, TÜ geograafia osakond 2022

Kraavide kogupikkus (ETAK, 2024) >150000 km

Kraavide kaardistamise hetkeseis

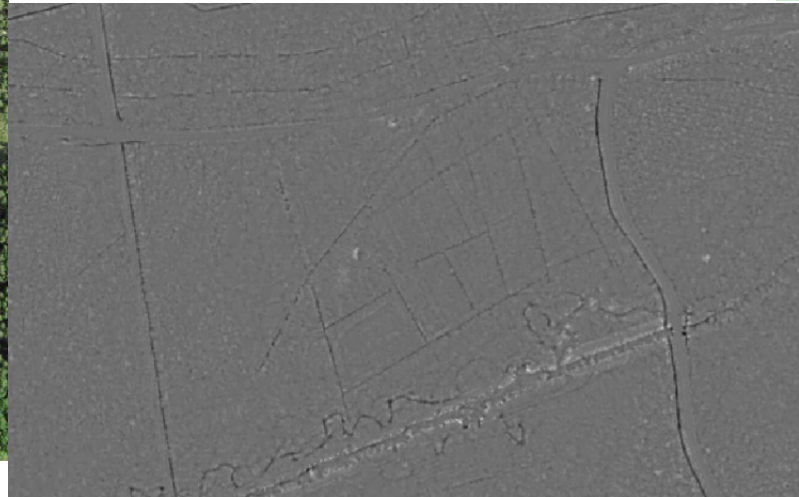
- Käsitsi digimine on aja- ja töömahukas
- Kraavide tuvastamine ortofotodelt ei ole inimsilma jaoks alati võimalik
  - Suurim probleem on taimkate
- Kõiki kraave ETAKi jaoks ei kaardistata
  - Nt turbaväljadel

Kraavid ortofotol vs kõrgusrastril

Ortofoto

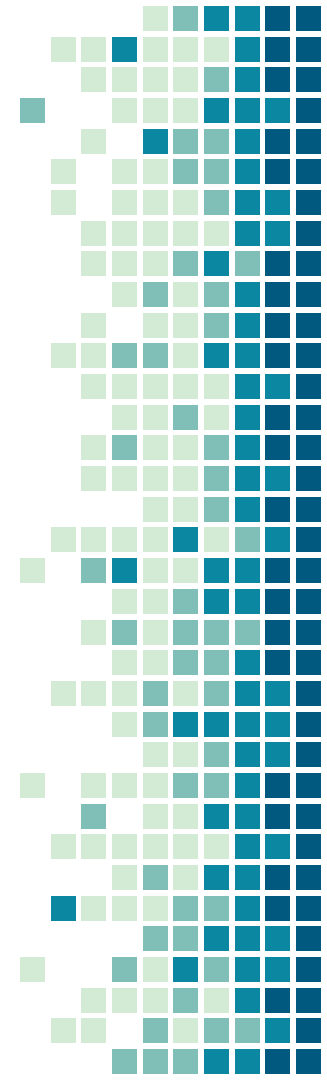
Kõrgpääsufiltriga töödeldud 1m DTM

Kraavid ortofotol

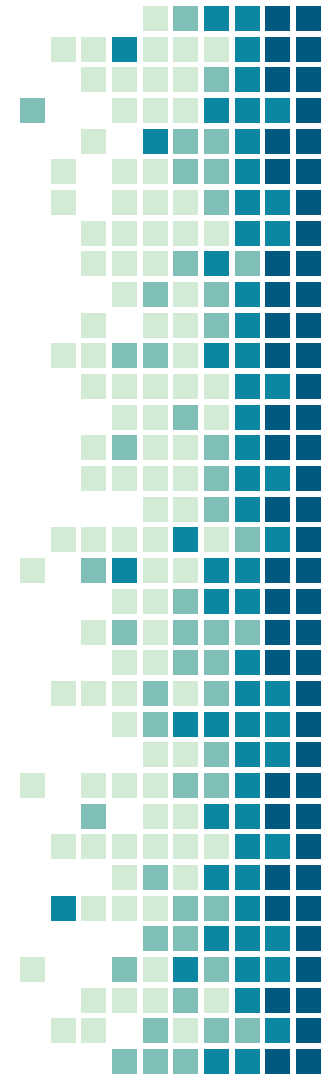

Digimata kraavid turbaväljal

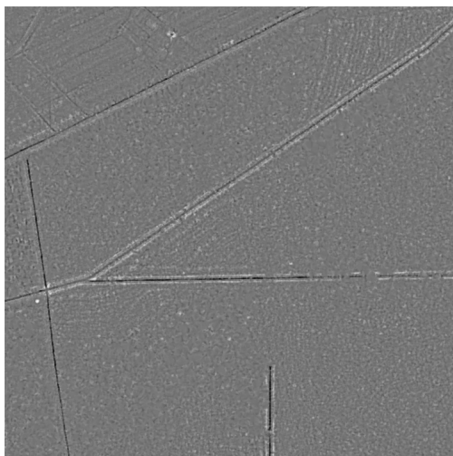
Kraavide automaatne tuvastamine

- Eesmärgiks arendada välja mudel, mis
  - kasutab sisendina **kõrgusandmeid** (Maa-ameti 1 m DTM)
  - tuvastab kraave mitmekesistes tingimustes (metsa-, turbavälja, teeäärsed kraavid jne)

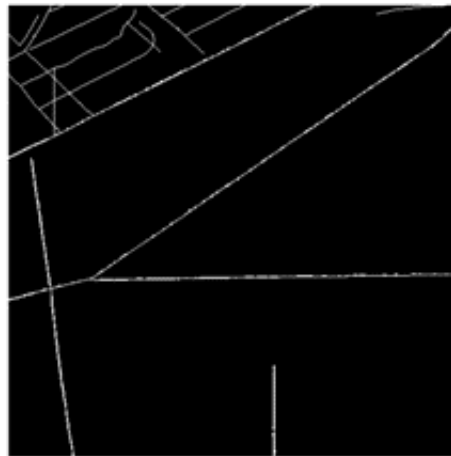

Mudeli sisendandmed

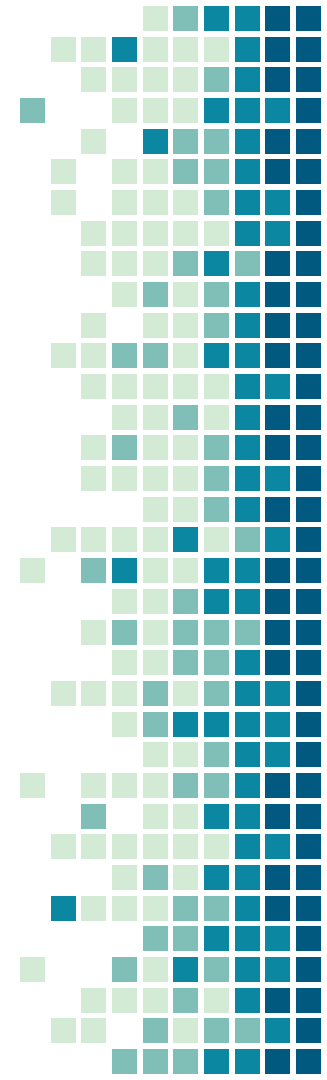
- Süvaõppe jaoks on vaja suures koguses treeningandmeid, nn **pildi-märgendi** (ingl *image-label*) paare
- Probleem: kust neid ilma ise digimata saada?

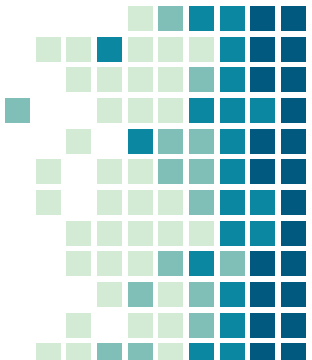

Kõrgusraster (pilt)

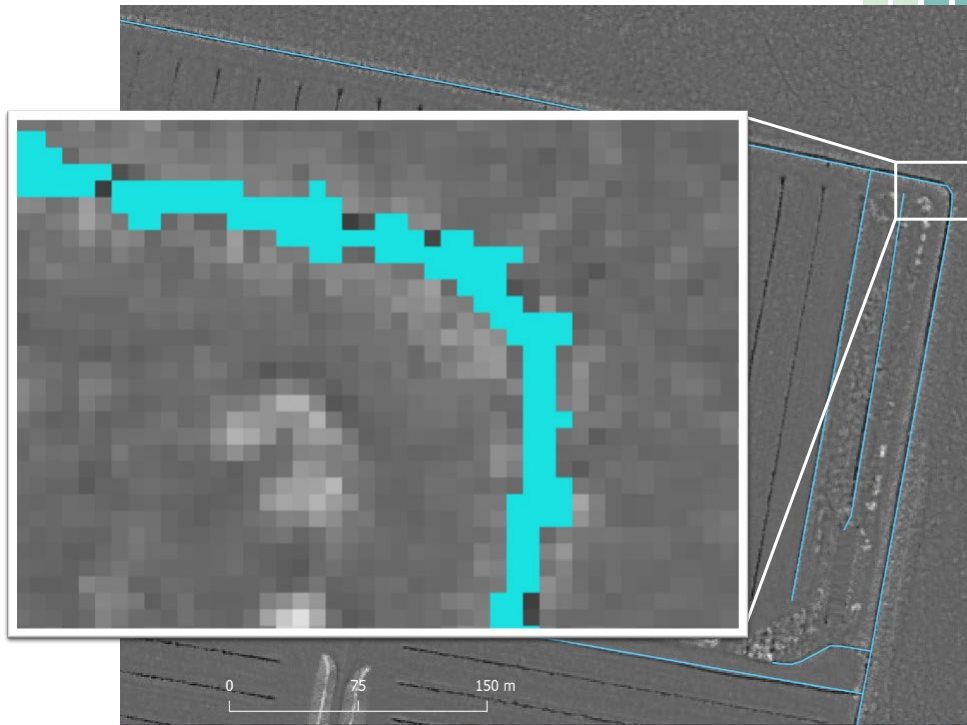
Kraavimärgend

Mudeli sisendandmed

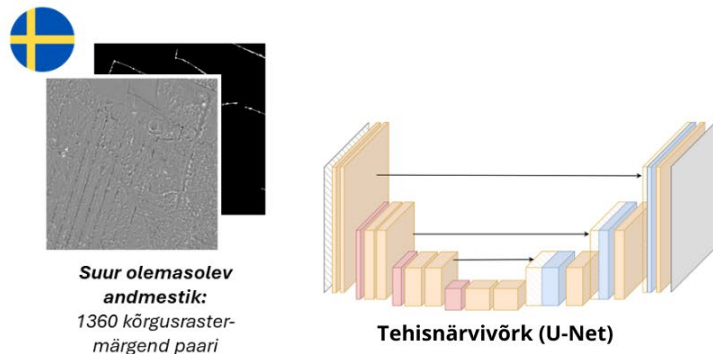
- Miks mitte kasutada ETAKi kraave mudeli treenimiseks?
  - Need on natuke liiga „ilusad“ ehk sirgendatud
  - Reaalsuses on kraavi põhja kulg ebakorrapärasem

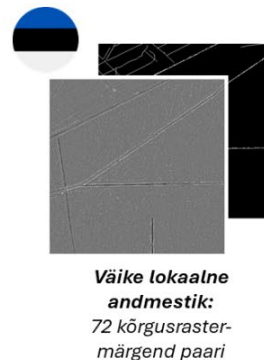
Kuivenduskraavide tuvastamine lidariandmetest süvaõppe abil

EELTREENIMINE

*Erinevate mudeli seadistuste testimine:
Erinevad liikuva akna suurused
Sisendandmete augmenteerimine*

PEENHÄÄLESTUS

MUDEL

Tulemused: ETAK vs mudel

ETAKi kraavid

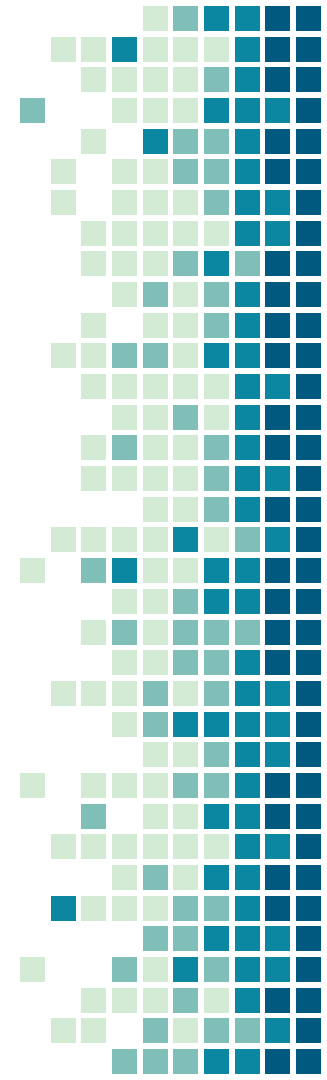
ETAK + mudel

Modelleeritud kraavid

Tulemused: ETAK vs mudel

- Filtreerisime ETAKi kraavidega kattuvad modelleeritud kraavid välja ja lisasime need ETAKi omadele
- ETAKi + modelleeritud kraavide kogupikkus: **199249 km**
  - ETAKi kraavide kogupikkus: **153963 km**
  - Modelleeritud kraavide kogupikkus: **45286 km**

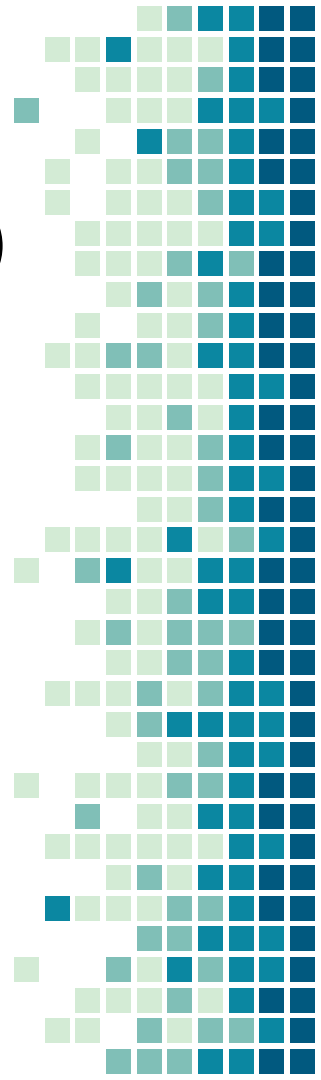

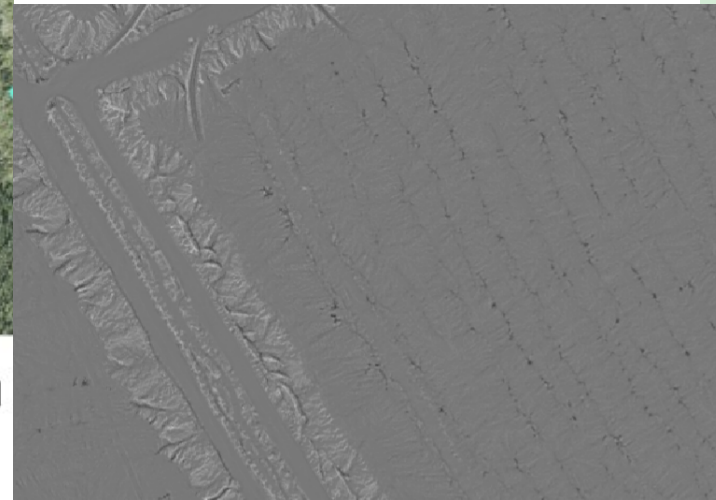
Tulemused: turbaväljade kraavid

Modelleeritud kraavid turbaväljal

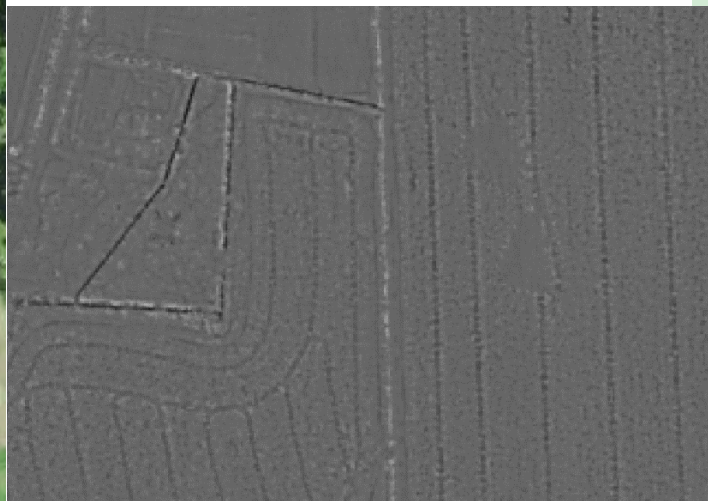
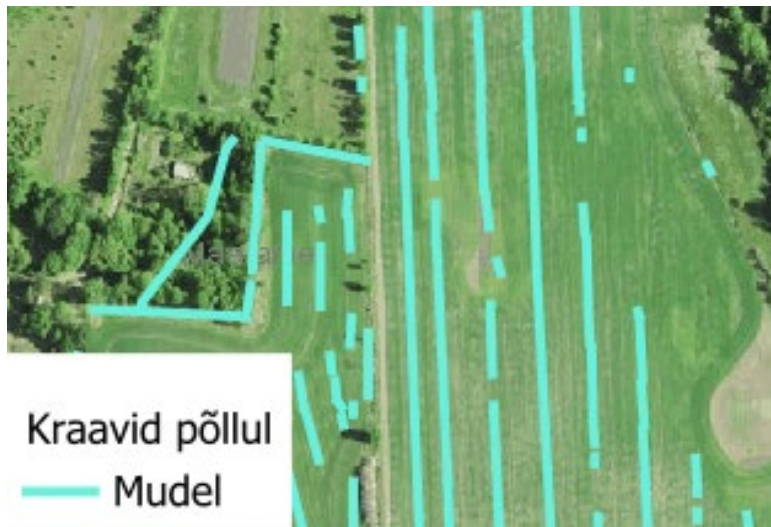
Tulemused: „valekraavid“ karjääris

Põhjus: kraavilaadsed kaevandusjäljed kõrgusrastril

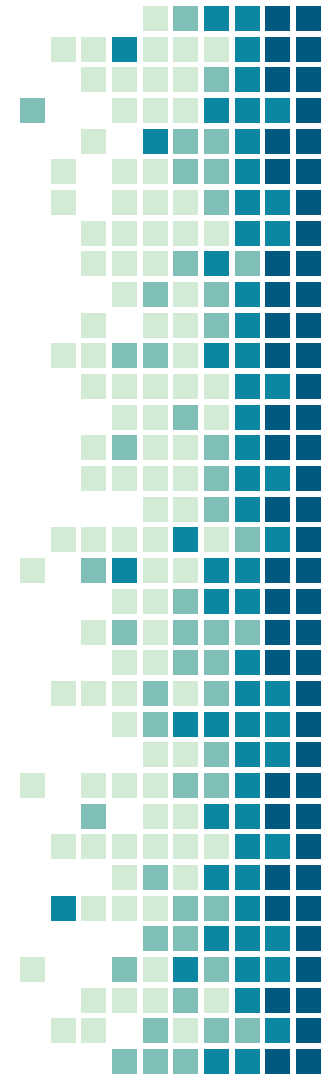
Tulemused: „valekraavid“ põllul

Põhjus: sügavad künnivaod

Võimalikud edasiarendused

- Rohkem lokaalseid treeningandmeid
  - Eriti seal, kus kõrgusraster „mürarikas“ (nt mets)
- Mitmeklassiline mudel
  - Eristada metsa-, turba- ja põllukraavid, et parandada täpsust erinevates tingimustes
- Mitmekanaliline sisendandmestik
  - Kõrgusele lisada ortofoto RGB kanalid, mis võib aidata vältida „valekraave“ karjääris ja põllul

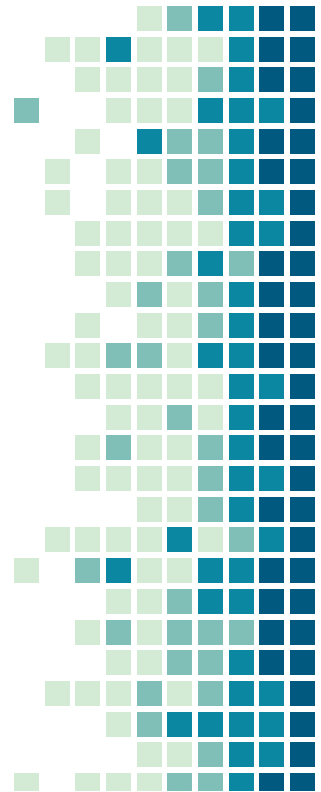

UNIVERSITY OF TARTU

Landscape Geoinformatics Lab

Aitäh!

Estonian
Research Council

REPUBLIC OF ESTONIA
MINISTRY OF EDUCATION
AND RESEARCH

European Research Council
Established by the European Commission